

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobce: **M. P. O.**, zastoupený Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2007, č. j. 56 Az 89/2007 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2007, č. j. 56 Az 89/2007 - 40, kterým byla zamítnuta jeho žaloba, jíž se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2007, č. j. OAM-810/LE-VL02-VL02-2006. Tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný dospěl k závěru, že nebyly naplněny podmínky pro udělení kterékoli z forem mezinárodní ochrany dle zákona o azylu.

V kasační stížnosti se stěžovatel domáhal zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), neboť tvrdil, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda stěžovatel splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 popř. § 14a zákona o azylu; dále stěžovatel namítal vadu řízení před správním orgánem spočívající v nedostatečném a selektivním zjištění skutkového stavu a v tom, že skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spisech - z těchto důvodů měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit; konečně stěžovatel odkazoval na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, aniž by ovšem tento bod blíže konkretizoval.

Stěžovatel v kasační stížnosti v postupu žalovaného a následně i v odůvodnění rozsudku krajského soudu spatřoval porušení zásady objektivní pravdy ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Stěžovatel je přesvědčen, že žalovaný v průběhu správního řízení nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Dále se domníval, že žalovaný porušil § 50 odst. 2 a § 68 odst. 3 správního řádu,

neboť nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevypořádal se s námitkami uplatněnými v řízení. Zároveň selektoval informace o zemi původu a stěžovateli nebyl poskytnut dostatečný prostor pro vysvětlení situace, když byly některé jeho důkazy odmítnuty jako nadbytečné (§ 50 odst. 1 správního řádu).

Za vadu řízení dále stěžovatel považoval to, že správní orgán neshledal jako rizikovou skutečnost, že stěžovatel je dle svého tvrzení členem umírněné frakce skupiny Ijaw Youths (která vznikla jako skupina mající za úkol chránit zájmy zemědělců, rybářů a dalších obyvatel v oblasti Deltý v Nigérii, jejíž životní prostředí je poškozováno činností ropných společností). Radikálnější frakce této skupiny páchala činy (únosy a zabíjení zaměstnanců ropných společností - cizinců), se kterými stěžovatel nesouhlasil a bojí se z toho důvodu odvety ze strany radikálů. Odkázal přitom na § 12 písm. b) zákona o azylu, dle něhož se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Stěžovatel se charakterizoval jako příslušník sociální skupiny umírněných členů Ijaw Youths.

Dále stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že pokud by mu nebyl azyl udělen, splňuje podmínky minimálně pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, dle něhož se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo státu svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svěvolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Ochrany svého státu nemohl dle svého názoru vyjádřeného v kasační stížnosti využít, neboť i umírněná frakce Ijaw Youths vystupovala proti vládě (byť nenásilně), všichni její příslušníci by státní mocí byli považováni za jednu skupinu, a proto by se mu zřejmě nedostalo pomoci. Radikální frakce se spojují proti umírněným, aby je donutily ke stejnému postoji. Chybný a rozporný má být závěr žalovaného, že státní orgány jsou, byť s nižší efektivitou, schopny proti radikálním frakcím zasáhnout. Nelze souhlasit s tvrzeními žalovaného, že nebezpečí pro stěžovatele bylo jen teoretické, neboť ten má povědomost o únosech, které provádějí radikální frakce, přičemž státní orgány nejsou schopny zajistit bezpečnost. Rovněž nedostatek individuálního prvku stěžovatel popírá – ten je dán tím, že byl členem umírněné frakce Ijaw Youths a je takto snadno identifikovatelný.

I když stěžovatelův bratr začal bez jeho vědomí podnikat kroky k jeho možnému vycestování již v únoru roku 2006 či dříve, byly bezprostředním impulsem k opuštění Nigérie události z března 2006, kdy si uvědomil, že mu skutečně hrozí vážné nebezpečí. Věří, že se mu tímto vysvětlením podaří osvědčit svou věrohodnost, kterou správní orgán zpochybňoval.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta

jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu zdejší soud pro stručnost odkazuje např. na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že předmětnou kasační stížnost je třeba odmítnout pro nepřijatelnost.

Namítá-li stěžovatel, že žalovaný, stejně jako soud, nesprávně označili jeho výpovědi jako nevěrohodné, nelze s ním souhlasit. V daném případě žalovaný a následně i soud poukázali jednak na velmi obecný charakter výpovědí stěžovatele, jednak na rozpory v těchto výpovědích v rámci pohovorů ve správním řízení. Na jedné straně stěžovatel uváděl, že bezprostředním impulsem k opuštění vlasti byly události v regionu Delta z března 2006, ovšem z údajů o pozvání stěžovatele do ČR vyplývá, že bylo vydáno a ověřeno v ČR již 14. 2. 2006. Stěžovatel tedy podnikl rozhodující kroky k získání víza již před událostmi z března 2006. Podle Informace MZV ČR ze dne 27. 11. 2006, č. j. 306986/2006-KO/5, musí přitom každý žadatel o vízum osobně absolvovat pohovor na zastupitelském úřadu v Abujji. Stěžovatel tvrdí, že se tohoto pohovoru údajně nezúčastnil a vše zařizoval bratr stěžovatele (měl dle jeho tvrzení zřejmě lepší informace o situaci v regionu), který možná pověřil někoho, kdo je stěžovateli podobný, aby absolvoval pohovor na zastupitelském úřadě místo něj. On sám se rozhodl vycestovat až po incidentech v březnu roku 2006. Nejvyšší správní soud neshledává toto tvrzení věrohodným; uvedené okolnosti naopak nasvědčují tomu, že stěžovatel ze země vycestoval z důvodů, které nejsou relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu. Jak přitom Nejvyšší správní soud uvedl ve svém usnesení ze dne 18. 2. 2008, č. j. 8 Azs 2/2008 - 119, je *„posouzení věrohodnosti žadatele o udělení azylu přitom výsledkem celkového hodnotícího procesu a úvah správního orgánu o osobnosti žadatele s přihlédnutím k míře reálnosti, resp. věrohodnosti jím tvrzených důvodů odchodu ze země původu v konfrontaci s obecnými informacemi o situaci v zemi původu“*.

Pokud stěžovatel opakovaně uvádí, že individuální prvek lze v jeho případě shledat v tom, že je členem umírněné frakce Ijaw Youths, a proto je snadno identifikovatelný pro členy radikálních frakcí, přičemž v průběhu správního řízení ani v řízení před krajským soudem kromě obecných zmínek o provádění demonstrací konkrétním způsobem nepopsal, v čem spočívala jeho politická či obdobná činnost, jak veřejně projevil své umírněné názory apod., odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, v němž uvedl, že *„předpokladem naplnění pojmu pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod je, aby žadatel o azyl nějaký politický názor měl, dokázal jej adekvátním způsobem prezentovat, a věrohodně popsal příkoří, kterého se mu právě z těchto důvodů dostalo“*. To se v posuzovaném případě nestalo.

Krajský soud poukázal na to, že je zřejmé, že v oblasti, kde stěžovatel žil, je složitá situace, touto jsou však postiženi všichni lidé zde žijící podobným způsobem, nelze tedy shledat u stěžovatele individuální prvek, pro který by ho bylo možno považovat za osobu postiženou konkrétním pronásledováním. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu není důvodem pro udělení azylu, jak Nejvyšší správní soud již dovodil např. v rozsudku ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 - 40, www.nssoud.cz. Rovněž vlivem neutěšené bezpečnostní situace v zemi původu na udělení doplňkové ochrany žadateli o azyl se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, www.nssoud.cz: pro udělení doplňkové ochrany se vždy posuzuje konkrétní situace žadatele o azyl (kterou žalovaný v rozhodnutí rozsáhle hodnotil), nikoliv obecně špatná situace v zemi původu. Stěžovatel neuvedl nic o tom, že by po něm konkrétní osoba či skupina osob náležejících k radikální frakci požadovala, aby se připojil k násilným akcím a pro případ, že tak neučiní, mu vyhrožovala násilím vůči jeho osobě či jinou formou nátlaku. Stěžovatel vůbec jakoukoli agresi či pohružku agrese ze strany konkrétní osoby nezmínil.

Stěžovatel v řízení před krajským soudem navrhoval doplnit dokazování. Krajský soud „*po zhodnocení informací o zemi původu, které opatřil žalovaný, však neshledal nutnost jakýmkoli způsobem dokazování doplňovat. Informace shromážděné žalovaným soud s ohledem na tvrzení žalobce pokládá za zcela dostatečné, důkazy předložené žalobcem v průběhu soudního řízení pokládá soud za zcela nadbytečné*“. Nejvyšší správní soud se s názorem krajského soudu ztotožňuje. Pokud se stěžovateli v dosavadním průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo prezentovat věrohodná tvrzení s uvedením konkrétních okolností, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany (i když byl na možnost uvedení dalších okolností a skutečností v pohovorech ze dne 15. 8. 2006 a 13. 4. 2007 opakovaně upozorněn, přičemž svého práva navrhnout doplnění podkladů pro rozhodnutí nevyužil), neměl krajský soud, i s ohledem na to, že svůj postup odůvodnil, povinnost provádět nově navrhané důkazy.

Nejvyšší správní soud navíc dodává, že stěžovatelem předložená zpráva Human Rights Watch z roku 2006 a Zpráva o zemi původu (Nigérie) Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 1. 3. 2007 se buď vztahují k jinému státu nigerjské federace, než ve kterém stěžovatel žil, nebo se násilí přímo ze strany skupin Ijaw Youths, kterému měl být vystaven dle svého tvrzení stěžovatel, dotýkají jen okrajově. Ani z těchto zpráv nevyplývá, jaké konkrétní hrozby plynou pro stěžovatele osobně. Zpráva Human Rights Watch popisuje odvetnou akci ze strany státních orgánů, přičemž stěžovatel v rámci pohovoru dne 15. 8. 2006 naopak jednoznačně uvedl, že nikdy neměl s nigerijskými státními orgány žádné problémy. Krajský soud se přitom shodl se závěry žalovaného, že stěžovateli v zemi nehrozilo žádné nebezpečí ze strany státu, na státní orgány se neobrátil a neutrpěl ani žádnou újmu ze strany radikálů z Ijaw Youths. Přitom „*poubou nedůvěru občana ve státní instituce, zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním činům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu*“, jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že žalovaný v žádné fázi správního řízení neodmítl doplnění dokazování (sám při dokazování vycházel z Informace MZV ČR ze dne 27. 11. 2006, č. j. 306986/2006-KO/5, Databanky ČTK – Nigérie – aktuální verze, Informace MV Velké Británie – Směrnice pro posuzování žádostí o azyl ze dne 2. 12. 2005, Informace MZV ČR ze dne 1. 12. 2005, č. j. 139113/2005-LP, Informace MZV ČR ze dne 12. 4. 2006, č. j. 112359/2006-LP, Informace MZV ČR ze dne 30. 11. 2004, č. j. 141347/2004-LP, Zprávy MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2005 ze dne 8. 3. 2006). Doplnění dokazování považoval žalovaný za nadbytečné pouze ve svém vyjádření k podané žalobě, přičemž poukázal na dostatečnou možnost stěžovatele tvrdit rozhodné skutečnosti a navrhopvat důkazy v rámci správního řízení. Krajský soud se s tímto stanoviskem ztotožnil, s čímž, jak již bylo uvedeno, Nejvyšší správní soud souhlasí. Jak vyplývá z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o mezinárodní ochranu uvedl jako důvody, pro které o ni žádá. Neučinil-li tak, nemůže účinně v řízení o kasační stížnosti namítat, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, když nezjišťoval důvody jiné, žadatelem v řízení před správním orgánem neuváděné, či že se takovými důvody ve svém rozhodnutí nezabýval.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. června 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu